

Bài 35. THỰC HÀNH: QUAN SÁT VÀ PHÂN BIỆT MỘT SỐ NHÓM THỰC VẬT

(Thực hành: 2 tiết)

I. YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Mô tả được đặc điểm cấu tạo của mẫu vật thực vật sử dụng trong bài thực hành: cơ quan sinh dưỡng (rễ, thân, lá, ...); cơ quan sinh sản (túi bào tử, nón cái, nón đực, hoá); vị trí của hạt (hạt trần, hạt kín).
- Phân loại được các mẫu vật vào từng ngành thực vật phù hợp.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

1. Tài liệu

- Giáo án, bài giảng powerpoint, máy tính.
- Mẫu vật thật hoặc tranh, ảnh liên quan đến nội dung thực hành.
- Phiếu học tập để làm bài thu hoạch.

2. Thiết bị dụng cụ

(Chuẩn bị cho 1 nhóm HS thực hiện, từng loại dụng cụ có thể thay đổi số lượng hoặc thay thế bằng vật có chức năng tương tự để phù hợp với điều kiện thực tế)

- Kính hiển vi có vật kính 10x, 40x: 1 cái. Kính lúp: 1 cái
- Lamén: 5 cái. Lam kính: 5 cái
- Ống nhỏ giọt: 1 cái. Nước cất: 50ml
- Kim mũi mác: 1 cái. Dao lam: 1 cái.

3. Mẫu vật

- Rêu tường: mẫu vật thật hoặc ảnh cây rêu có đủ rễ, thân, lá và túi bào tử.
- Dương xỉ, cỏ bọ: cây có đủ rễ, thân, lá non, lá già có ổ túi bào tử/quả bào tử hoặc tranh/ảnh minh hoạ.
- Thông: cành thông mang cả loại loại nón đực và nón cái hoặc ảnh cây thông có thân, lá, nón đực, nón cái.
- Bí ngô: quả bí ngô đã già hoặc ảnh bổ đôi quả bí. Ảnh cây bí ngô có hoa, quả, rễ, thân, lá. Có thể sử dụng mẫu vật khác thuộc ngành hạt kín.

III. TỔ CHỨC CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC

Tiết 1

Hoạt động 1: HƯỚNG DẪN HS QUAN SÁT VÀ PHÂN TÍCH MẪU VẬT THỰC VẬT KHÔNG CÓ MẠCH VÀ NGÀNH DƯƠNG XỈ

Mục tiêu:

- Quan sát các đặc điểm mẫu vật thật của thực vật không có mạch và ngành dương xỉ.
- Nhận diện các điểm đặc trưng giúp phân loại mẫu vật vào từng ngành thực vật phù hợp.

<i>Tổ chức hoạt động</i>	<i>Hoạt động của HS</i>	<i>Kết quả/sản phẩm học tập</i>
<ul style="list-style-type: none"> – Chia nhóm. – Kiểm tra dụng cụ thí nghiệm, mẫu vật. – GV hướng dẫn các bước thực hiện. – Tổ chức thảo luận, trao đổi nhóm. – GV nhận xét, góp ý. 	<ul style="list-style-type: none"> – HS tập hợp về nhóm của mình và ngồi vào vị trí quy định. – Nhận đủ 1 bộ dụng cụ thí nghiệm, mẫu vật. * Quan sát đại diện thực vật không có mạch. <ul style="list-style-type: none"> – <i>Sử dụng kính lúp để quan sát các cơ quan của cây rêu: rễ, thân, lá và vị trí của bào tử trên mẫu vật.</i> – <i>Quan sát thân có phân nhánh hay không.</i> – <i>Quan sát mạch dẫn: dùng dao lam cắt 1 lát mỏng ngang thân cây rêu, đặt lát cắt lên lam kính, nhỏ một giọt nước cất lên mẫu vật và đậy lại bằng lam. Quan sát bằng kính hiển vi ở vật kính 10x, 40x.</i> * Quan sát đại diện ngành Dương xỉ. <ul style="list-style-type: none"> – <i>Xác định các bộ phận của cây dương xỉ: rễ, thân, lá.</i> – <i>Nhìn đặc điểm của lá non cây dương xỉ.</i> – <i>Tìm và chỉ ra vị trí ổ bào tử của dương xỉ.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – Các nhóm nhỏ. – Mỗi nhóm có 1 bộ dụng cụ thí nghiệm và mẫu vật. – Nhận diện được cấu tạo của các mẫu thực vật. – Dự đoán được vị trí phân loại thực vật.

Tiết 2

Hoạt động 2: HƯỚNG DẪN HS QUAN SÁT VÀ PHÂN TÍCH MẪU VẬT THỰC VẬT NGÀNH HẠT TRẦN VÀ NGÀNH HẠT KÍN

Mục tiêu:

- Quan sát các đặc điểm mẫu vật thật của thực vật ngành hạt trần và ngành hạt kín.
- Nhận diện các điểm đặc trưng giúp phân loại mẫu vật vào từng ngành thực vật phù hợp.

<i>Tổ chức hoạt động</i>	<i>Hoạt động của HS</i>	<i>Kết quả/sản phẩm học tập</i>
<ul style="list-style-type: none"> – Chia nhóm. – Kiểm tra dụng cụ thí nghiệm, mẫu vật. – GV hướng dẫn các bước thực hiện. – Tổ chức thảo luận, trao đổi nhóm. – GV nhận xét, góp ý. 	<ul style="list-style-type: none"> – HS tập hợp về nhóm của mình và ngồi vào vị trí quy định. – Nhận đủ 1 bộ dụng cụ thí nghiệm, mẫu vật. * Quan sát đại diện ngành Hạt trần. <ul style="list-style-type: none"> – <i>Nhìn hình thái của cây thông: rễ, thân (thân gỗ hay thân bò...), lá (hình dạng, kích thước).</i> – <i>Tìm cơ quan sinh sản.</i> – <i>Xác định vị trí của hạt thông.</i> * Quan sát đại diện ngành Hạt kín. <ul style="list-style-type: none"> – <i>Tìm cây bí ngô có hoa, quả, rễ, thân, lá; cắt đôi quả bí ngô.</i> – <i>Xác định cơ quan sinh sản đực, cái.</i> – <i>Xem vị trí của hạt.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – Các nhóm nhỏ. – Mỗi nhóm có 1 bộ dụng cụ thiết bị thí nghiệm và mẫu vật. – Nhận diện được cấu tạo của các mẫu thực vật. – Dự đoán được vị trí phân loại thực vật.

Hoạt động 3: HƯỚNG DẪN HS LÀM BÀI THU HOẠCH VÀ SẢN PHẨM THỰC HÀNH

Mục tiêu: Tổng hợp các kết quả; ghi các nhận xét, giải thích về các kết quả thực hành vào bài thu hoạch.

<i>Tổ chức hoạt động</i>	<i>Hoạt động của HS</i>	<i>Kết quả/sản phẩm học tập</i>
– Hoàn thành bài thu hoạch nhóm. – GV nhận xét, đánh giá.	– Viết bài thu hoạch theo nhóm. + Ghi lại kết quả của hoạt động 1 theo mẫu (bảng 1 của Mục III) trong SGK. + Trả lời câu hỏi 2 trong Mục III SGK.	– Bài thu hoạch nhóm.

• **GV tổng kết, đánh giá chung.**

Ví dụ mẫu báo cáo:

BÀI THU HOẠCH											
QUAN SÁT VÀ PHÂN BIỆT MỘT SỐ NHÓM THỰC VẬT											
<p>1. Em hãy sắp xếp mẫu vật đã quan sát vào vị trí phân loại thực vật cho phù hợp, hoàn thành bảng dưới đây</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th style="background-color: #92d050;">Tên cây</th> <th style="background-color: #92d050;">Tên ngành</th> <th style="background-color: #92d050;">Lí do</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="background-color: #ffffcc;">?</td> <td style="background-color: #ffffcc;">?</td> <td style="background-color: #ffffcc;">?</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #ffffcc;">?</td> <td style="background-color: #ffffcc;">?</td> <td style="background-color: #ffffcc;">?</td> </tr> </tbody> </table>			Tên cây	Tên ngành	Lí do	?	?	?	?	?	?
Tên cây	Tên ngành	Lí do									
?	?	?									
?	?	?									
<p>2. Nêu dấu hiệu nhận biết một số đại diện ngành thực vật thông qua đặc điểm hình thái:</p> <p>.....</p> <p>.....</p>											